

Quickscan natuurtoets Kloostertuin in Lichtenvoorde

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

rapportnummer 1208

Quickscan natuurtoets Kloostertuin in Lichtenvoorde

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

FSC Stichting Staring Advies gebruikt in haar communicatie enkel FSC-gecertificeerd en CO2-neutraal papier.

Colofon

Zelhem	: oktober 2011
Rapportnummer	: 1208
Projectnummer	: 1767
Opdrachtgever	: Van Ooyen Bouw
Contactpersoon	: Dhr. Van Ooyen
Opdrachtnemer	: Stichting Staring Advies Dr. Grashuisstraat 8 7021 CL Zelhem T 0314 641910 F 0314 641909 info@staringadvies.nl www.staringadvies.nl
Auteur(s)	: S.J.J. Wamelink / Drs. L. Witjes

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Het ecologisch onderzoek	8
3.1	Methode	8
3.2	Resultaten	9
4	Flora- en faunawet	13
4.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	13
4.2	Wettelijke consequenties	16
5	Conclusie	17
	Geraadpleegde bronnen	18
Bijlage 1	Kisal gegevens	19
Bijlage 2	Wettelijk kader	20

1 Inleiding en doel

Van Ooyen Bouw is voornemens om op de locatie Kloostertuin in Lichtenvoorde enkele bouwpercelen te verkopen. Op deze locatie staat voor in de toekomst eventueel nieuwbouw van appartementen gepland. In verband met de bestemmingsplanwijziging is het noodzakelijk om onderzoek uit te voeren naar relevante soorten in het kader van de Flora- en faunawet. De huidige wetgeving verlangt namelijk een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. De heer van Ooyen van Van Ooyen Bouw is betrokken bij de plannen en heeft Stichting Staring Advies gevraagd voor de uitvoering van een update quickscan natuurtoets van een in 2006 uitgevoerde quickscan (SSA rapportnummer 0595).

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna, en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming gebracht kunnen worden met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: Kloostertuin
Plaats: Lichtenvoorde
Gemeente: Oost Gelre
Provincie: Gelderland

Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Lichtenvoorde (zie figuur 1 en 2). Het plangebied ligt ingeklemd tussen de bebouwing met aanliggende tuinen van de Broekboomstraat, Op den Akker en de Bronckhorststraat. Op ruime afstand van de planlocatie liggen natuur- en bosgebieden met natuurwaarden.

Het plangebied wordt ingenomen door een vegetatie van hoogopgaande (ruigte)kruiden.

Opgaande beplanting en bebouwing ontbreekt in het plangebied. Tijdens de in 2006 uitgevoerde quickscan natuurtoets werd het plangebied nog ingenomen door een met bomen en struiken bedekte achtertuin, paardenweitje en enkele groentetuintjes. De aanwezige opgaande beplanting is een paar jaar geleden gekapt.

Geplande werkzaamheden

Het plan is om de bouwpercelen te verkopen en in een later stadium nieuwbouw te realiseren.

Figuur 1. Ligging van het plangebied.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied.

Beschermde status plangebied

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet en maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Ten noordoosten, oosten en ten zuiden van het plangebied liggen enkele gebieden die zijn aangewezen als EHS-natuur en Ecologische verbindingszone. De EHS bevindt zich op enige afstand (meer dan 1 kilometer) van het plangebied (zie figuur 3).

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen: EHS-natuur, EHS-verweving en ecologische verbindingszones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweving is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingszones neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

Nadelige effecten voor, tijdens en na inrichting van het plangebied op de EHS zijn niet te verwachten door de aard van de werkzaamheden en de afstand tot de EHS.

Figuur 3. Ligging van het plangebied ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur.

3 Het ecologisch onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek omvat twee onderdelen:

- 1) het beschrijven van relevante onderdelen/passages uit de wet en eventuele jurisprudentie.
- 2) het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten.

Voor dit laatste onderdeel is onder andere de databank van Stichting Staring Advies geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten. De basis hiervoor wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde regionale databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures.

Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Stichting Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	14 oktober 2011	Onbewolkt, droog, 12 °C, wind 2 Bf

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het quickscan natuuronderzoek voor de locatie Kloostertuin in Lichtenvoorde.

3.2.1 Literatuuronderzoek

KISAL

De waarnemingendatabank KISAL laat de waarneming van enkele beschermde soorten in de directe omgeving van het plangebied zien (zie bijlage 1):

- 2 licht beschermde zoogdiersoorten (Flora- en faunawet, tabel 1): Haas en konijn.

Overige beschermde soorten zijn in de databank niet bekend van het plangebied en de directe omgeving.

Internet en literatuur

Flora

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor de kilometerhokken waarbinnen het plangebied zich bevindt (235-444 en 236-444), waarnemingen van licht en zwaar beschermde plantensoorten weer. De licht beschermde brede wespenorchis (Flora- en faunawet, tabel 1) wordt in beide kilometerhokken aangetroffen. Binnen het kilometerhok 235-444 worden de volgende zwaar beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3) weergegeven: brede orchis, gevlekte orchis, klein glaskruid, parnassia en rietorchis. Voor het kilometerhok 236-444 zijn geen zwaar beschermde plantensoorten vermeld.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON Vogelonderzoek Nederland heeft voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. De broedvogels komen, op basis van hun ecologie, in en rondom de aangrenzende tuinen, beplantingen en bebouwing voor. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in de directe omgeving van het plangebied waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier voornamelijk algemene soorten van stedelijk gebied als houtduif, merel en vink. Daarnaast zijn een aantal Rode Lijstsoorten als grauwe vliegenvanger, huismus en kerkuil in het atlasblok waarbinnen het plangebied zich bevindt aangetroffen.

Zoogdieren

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdierverseniging VZZ (www.zoogdieratlas.nl) maakt voor de omgeving van het plangebied melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1): Egel, haas, konijn en mol.
- Matig beschermd (Flora- en faunawet, tabel 2): Eekhoorn.
- Streng beschermd (Flora- en faunawet, tabel 3): Gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Amfibieën, reptielen en vissen

De site van RAVON (www.ravon.nl) en de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005 maken in de wijde omgeving van het plangebied melding van een aantal licht en streng beschermde amfibieënsoorten:

- Licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1): Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- Streng beschermd (Flora- en faunawet, tabel 3): Kamsalamander, knoflookpad en poelkikker.

Waarnemingen van licht en streng beschermde soorten reptielen en vissen zijn niet bekend geworden.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in en in de directe omgeving van het plangebied aangetoond.

3.2.2 Veldonderzoek

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied alleen algemene plantensoorten van voedselrijke en ruderal omstandigheden als gewone paardenbloem, grote brandnetel, grote weegbree, haagwinde, klein knopkruid, klein kruiskruid, kropaar, paarse dovenetel, reuzenbalsemien, reuzenberenklauw, vlinderstruik en witte klaver aangetroffen.

De waarnemingendatabank KISAL geeft voor de directe omgeving van het plangebied geen melding van beschermde plantensoorten.

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor de kilometerhokken waarbinnen het plangebied zich bevindt, de aanwezigheid van de volgende licht beschermde plantensoort weer: brede wespenorchis. Gedurende het veldbezoek zijn in het plangebied geen waarnemingen gedaan van licht beschermde plantensoorten. Op basis van de aanwezige vegetatie, voedselrijkdom en bodemgesteldheid verwacht men ook geen licht beschermde plantensoorten in het plangebied.

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft voor het kilometerhok 235-444 waarbinnen het plangebied zich bevindt de aanwezigheid van de volgende streng beschermde plantensoorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3) weer: brede orchis, gevlekte orchis, klein glaskruid, parnassia en rietorchis.

Klein glaskruid groeit zowel op droge tot vochtige muren als in parken, onder heggen, op begraafplaatsen en in de brandgangen van woonwijken. Het substraat waarop de soort groeit is meestal baksteen, verder zelden beton, zandsteen, basalt en voedselrijk zand. Klein glaskruid is niet tijdens het veldonderzoek in het plangebied of directe omgeving aangetroffen.

De in dit kilometerhok 235-444 vermelde brede orchis, gevlekte orchis, parnassia en rietorchis zijn allen aangetroffen in een natuurpark (Flierbeekdal) en zijn hier bewust ingezaaid. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie in het plangebied en de daarvan afgeleide inschatting van de mate van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid duiden niet op een geschikt milieu voor genoemde en overige streng beschermde plantensoorten.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen: groenling, houtduif, huismus en merel. Naast deze waarnemingen kunnen er nog andere algemene soorten een territorium bezetten in het omringende gebied.

Vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn (categorie 1 t/m 4)

De waarnemingendatabank KISAL maakt in de omgeving van het plangebied geen melding van vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten en/of nestlocaties van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn aangetroffen en deze worden hier ook niet verwacht. De aan het plangebied grenzende woonhuizen zijn geschikt als broedlocatie voor de huismus en deze soort kan hier ook als broedvogel verwacht worden. De huismus is tijdens het veldbezoek net buiten het plangebied aangetroffen.

Vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd (categorie 5)

De waarnemingendatabank KISAL maakt in de omgeving van het plangebied geen melding van categorie 5-soorten. Vogelsoorten uit categorie 5 keren vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar beschikken wel over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Tijdens het veldbezoek zijn geen categorie 5-soorten in het plangebied aangetroffen en deze worden hier, door het ontbreken van opgaande beplanting en bebouwing, ook niet verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen. Het gebruik van het plangebied door enkele algemene soorten als egel, konijn, mol, spitsmuizen en echte muizen is te verwachten. Het literatuuronderzoek bevestigt het voorkomen van algemene, licht beschermde zoogdieren in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor zwaar beschermde zoogdiersoorten als de eekhoorn en steenmarter.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn geen (verblijfplaatsen van) vleermuizen waargenomen. Door het ontbreken van gebouwen en (oude) bomen zijn verblijfplaatsen van gebouwbewonende en/of boombewonende vleermuissoorten niet in het plangebied aanwezig. Het plangebied is matig geschikt als jachtgebied voor vleermuizen.

Amfibieën

De site van RAVON en de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005 maken, voor de omgeving van het plangebied, melding van een aantal licht en streng beschermde amfibieënsoorten.

Amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Deze worden ook niet in het plangebied verwacht, omdat geschikt leefgebied ontbreekt.

Reptielen

De site van RAVON en de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005 maken, voor de omgeving van het plangebied, geen melding van reptielensoorten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen en worden ook niet te verwacht. Reptielen zijn afhankelijk van structuurrijke, kleinschalige terreinen met voldoende beschutting,

voortplantingsbiotoop, voedsel en zonbeschenen plekken. Deze samenhang van elementen ontbreekt in het plangebied.

Vissen

De site van RAVON maakt, voor de omgeving van het plangebied, melding van licht en streng beschermde vissoorten.

In het plangebied is geen open water aanwezig. Geschikt leefgebied voor (beschermde) vissen ontbreekt.

Ongewervelde dieren

Beschermde ongewervelde dieren (dagvlinders/libellen etc.) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Geschikt leefgebied ontbreekt voor de beschermde soorten van deze ecologische groep.

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 2). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Groeiplaatsen van licht beschermde plantensoorten worden in het plangebied niet verwacht. De te verwachten soorten zijn licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling. Streng beschermde en Rode lijst genoteerde soorten worden eveneens niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Aanvullend onderzoek naar streng beschermde plantensoorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3) is niet noodzakelijk.

Broedvogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van individuen uit deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringseffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn echter ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (categorie 1 t/m 4)

Er zijn geen vogelsoorten in het plangebied aangetroffen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en deze worden hier ook niet verwacht. Incidenteel gebruik (foerageergebied) door de huismus is mogelijk. Broedlocaties van deze soort bevinden zich niet binnen het plangebied.

Overige vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd (categorie 5)

Vogelsoorten uit categorie 5 keren vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar beschikken wel over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De aanwezigheid van soorten uit categorie 5 kan om extra onderzoek vragen, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (bijvoorbeeld als de ingreep een groot effect heeft op de functionaliteit van het leefgebied van een aanzienlijk deel van de (regionale) populatie).

Tijdens het veldbezoek zijn geen categorie 5-soorten aangetroffen en deze worden hier ook niet als broedvogel verwacht. Incidenteel gebruik als foerageergebied door een enkele categorie 5-soort als de koolmees is mogelijk.

De uit te voeren werkzaamheden hebben geen effect op de functionaliteit van het leefgebied van een aanzienlijk deel van de (regionale) populatie van de te verwachten categorie 5-soorten waardoor geen nader onderzoek noodzakelijk is.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen. De aanwezigheid van overige grondgebonden zoogdiersoorten als egel, konijn, mol, spitsmuizen en echte muizen wordt op de locatie verwacht.

De te verwachten soorten zijn licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaar beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als eekhoorn en steenmarter zijn niet in het plangebied aangetroffen. Door het ontbreken van opgaande beplanting voor de eekhoorn en bebouwing voor de steenmarter worden hier ook geen vaste rust- en verblijfplaatsen van beide grondgebonden zoogdiersoorten verwacht. Incidenteel doorkruisen van het plangebied door de steenmarter is wel mogelijk, verblijfplaatsen van deze soort worden (ver) buiten het plangebied verwacht.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen staan vermeld in de Flora- en faunawet, tabel 3 en de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat alle vleermuissoorten streng beschermd zijn.

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen?

Nee → Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

2. Zijn er bomen?

Nee → Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van boombewonende soorten is niet noodzakelijk.

Aangezien geen gebouwen en bomen en struiken met (zichtbare) holtes, spleten en scheuren in het plangebied aanwezig zijn en het plangebied geen essentieel onderdeel uitmaakt van het jachtgebied van vleermuizen zal aanvullend onderzoek naar vleermuizen niet noodzakelijk zijn.

Overige diersoorten

Amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelde dieren zijn niet aangetroffen. Gezien het ontbreken van (voldoende) geschikt leefgebied zijn beschermde amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelde dieren niet te verwachten in het plangebied.

4.2 Wettelijke consequenties

Flora

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (broedseizoen globaal tussen 15 maart en 15 juli).

Nader onderzoek naar vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en categorie 5-soorten is niet noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Amfibieën

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vissen

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Overige diersoorten

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie Kloostertuin in Lichtenvoorde trekken we de volgende conclusie:

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

Geraadpleegde bronnen

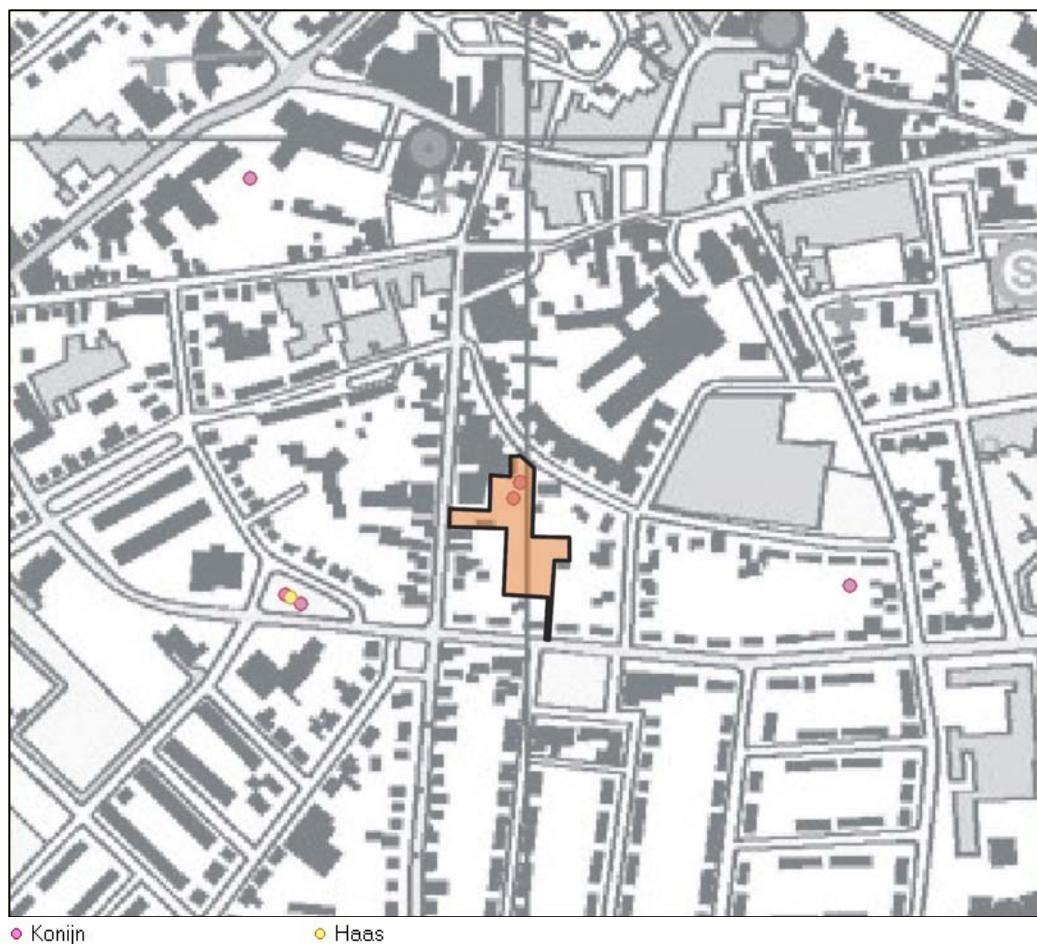
Literatuur

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Dienst Regelingen (2009). Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Lange R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003). Zoogdieren van West Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht.
- Linde B. te & L-J van den Berg (2003). Atlas van de Flora van Oost-Gelderland. Stichting De Maandag, Mariënvelde.
- Limpens H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Stichting Uitgeverij van de KNNV, Utrecht.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van Rode Lijsten flora en fauna.
- Nie, H.W. de (1996). Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland, Provincie Gelderland (2007). Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005. Stichting RAVON, Nijmegen.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV, Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland, Janssen (2005). Reptielen monitoren met plaatjes. RAVON Nieuwsbrief Meetnet Reptielen 33:4-6. Stichting RAVON, Nijmegen.
- SOVON vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000, Nederlandse Fauna deel 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Internet

- EIS-Nederland. European Invertebrate Survey (www.naturalis.nl)
- Ministerie van LNV (2008). Natura 2000-gebieden (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000).
- Natuurloket (www.natuurloket.nl).
- Nederlandse Vereniging Voor Libellenstudie (www.brachytron.nl)
- RAVON. Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (www.ravon.nl).
- Vlindernet. Vlinderstichting en Werkgroep Vlinderfaunistiek (www.vlindernet.nl)
- VZZ. Zoogdierversameling. (www.zoogdieratlas.nl)
- Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

Bijlage 1 Kisal gegevens

Bijlage 2 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

stichting staring advies

Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem

T 0314 641910
F 0314 641909

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

